

**hbo-ba Docent en
kennismanager
Dienstverlening en
Producten
Aeres Hogeschool**

14 januari 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Profiel instelling	7
	3.3 Profiel opleiding	7
4	Opleidingsbeoordeling	8
	4.1 Beoogde eindkwalificaties	9
	4.2 Programma	11
	4.3 Personeel	16
	4.4 Voorzieningen	17
	4.5 Kwaliteitszorg	18
	4.6 Toetsing	20
	4.7 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	21
	4.8 Aanbevelingen	21
	4.9 Graad en CROHO-onderdeel	21
5	Overzicht oordelen	22
	Bijlage 1: Samenstelling panel	23
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	24
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	26
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	27

1 Samenvattend advies

De tweedegraads lerarenopleiding 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' beoogt studenten op te leiden tot docenten die lesgeven in beroepsgerichte vakken in het vmbo binnen het profiel "Dienstverlening en Producten". Naast lesgeven op het vmbo kunnen studenten met deze opleiding ook binnen de sector Dienstverlening en Producten aan de slag als docent in het mbo of als kennismanager in deze sector.

Het oordeel over de kwaliteit van de nieuwe opleiding is positief. Het panel is van mening dat de generieke eindkwalificaties adequaat zijn vormgegeven en dat zij aansluiten bij landelijk relevante kaders. Zowel de generieke als de vakinhoudelijke eindkwalificaties zijn voldoende geconcretiseerd. Ook is de opleiding in voldoende mate zelfstandig gepositioneerd ten opzichte van de lerarenopleidingen die Aeres Hogeschool reeds aanbiedt. Het panel complimenteert de opleiding dat zij als eerste opleiding in Nederland een opleiding heeft ontwikkeld die geënt is op verschillende beroepsgerichte sectoren in het profiel Diensten en Producten. Het panel beoordeelt de eindkwalificaties daarom als voldoende.

Het programma is sterk beroepsgericht en het curriculum sluit adequaat aan bij de eindkwalificaties. De opzet van het curriculum is helder en samenhangend. Het panel is van oordeel dat de beroepsgerichte oriëntatie van de opleiding goed tot uiting komt in de structuur van het programma, onder meer in het werkplekleren, het werken vanuit zogenaamde Beroepssituaties en de vormgeving van praktijkgericht onderzoek. De inhoud, vormgeving en instroomeisen van het programma worden door het panel dan ook met een voldoet beoordeeld. Met name is het panel van oordeel dat de opleiding sterk is in het verzorgen van gedifferentieerd onderwijs voor de verschillende doelgroepen van instroom.

De invulling van het docententeam is net als de inhoud van de opleiding georiënteerd op de reikwijdte van de beoogde beroepssectoren binnen het profiel Dienstverlening en Producten. Het gekwalificeerde docententeam is tevens van voldoende omvang.

De faciliteiten van de opleiding noemt het panel goed. Studenten kunnen in voldoende mate beschikken over deze binnen- en buitenschoolse voorzieningen. De studiebegeleiding is adequaat. Het kwaliteitszorgsysteem is adequaat vormgegeven en de uitvoering ervan wordt al naar behoren uitgevoerd.

Ook de toetsing is naar het oordeel van het panel toereikend en is duidelijk gericht op de integrale competentieverwerving. De afstudeeropdracht is volgens het panel adequaat opgezet en is passend voor het eindniveau van de opleiding. De reikwijdte van de beoogde sectoren kan door studenten voldoende worden bereikt. Tevens zijn de beoordelingen en de beoordelingsformulieren voldoende helder. De examencommissie is volgens het panel in staat om de kwaliteit van toetsing te borgen. De toetsing wordt dan ook door het panel met een 'voldoet' beoordeeld.

Het panel is van oordeel dat alle standaarden voldoen. Het panel komt dan ook tot het eindoordeel 'positief' ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-bachelor 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' van Aeres Hogeschool Wageningen en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 14 januari 2019

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding
hbo-bachelor 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' van Aeres
Hogeschool te Wageningen,

Drs. Hilde Meysman
(voorzitter)

drs. Astrid Koster
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 15 oktober 2018 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de hbo-bacheloropleiding 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' van Aeres Hogeschool Wageningen. Het succesvol doorlopen van een TNO procedure is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is in feite een planbeoordeling. Na de erkenning van de nieuwe opleiding zal de opleiding vallen onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

- Hilde Meysman (voorzitter) – opleidingsdirecteur van de lerarenopleiding secundair onderwijs in de Arteveldehogeschool te Gent
- Jan-Pieter Janssen (panellid), voorzitter van het College van Bestuur CITAVERDE College;
- Pauline Klijn (vakdeskundige) – Onderwijsmanager Fontys Pedagogisch Technische Hogeschool, Fontys Educatief Centrum beroepsonderwijs & bedrijfsleven en de zakelijke dienst Techniek Fontys Bedrijfsmanagement, Educatie en Techniek (¹)
- Jade Brouns (student-lid), volgt de deeltijdpabo bij Fontys Hogeschool Tilburg, is tevens als onderwijskundige werkzaam bij Fontys Hogeschool Eindhoven.

Het panel werd bijgestaan door Lieve Desplenter, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en Astrid Koster van Edukos Advies als secretaris. Shakiel Roeplal, beleidsmedewerker NVAO, was als toehoorder bij het locatiebezoek aanwezig.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 36791) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid ten aanzien van het vooroverleg dat op 21 november 2018 heeft plaats gevonden. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor de aanvrager.

Op 22 november 2018 heeft het panel het locatiebezoek afgelegd. Dit bezoek is gestart met een presentatie verzorgd door de opleiding, vervolgens is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op

¹ Pauline Klijn kon wegens omstandigheden niet aanwezig zijn bij het locatiebezoek. Zij is zowel voor als tijdens het locatiebezoek actief betrokken geweest bij het beoordelingsproces: Zij heeft haar eerste indrukken vooraf gedeeld en bovendien heeft zij tijdens het locatiebezoek een aantal maal telefonisch contact gehad over de voortgang van het beoordelingsproces. Het uiteindelijke advies is ook met het voltallige panel tot stand gekomen.

basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 10 januari 2019 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 14 januari 2019 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot enkele wijzigingen, waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 14 januari 2019 aan de NVAO aangeboden.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Aeres Hogeschool
Opleiding:	hbo-bachelor 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten'
Varianten:	deeltijd, voltijd
Graad:	Bachelor
Afstudeerrichtingen:	Geen
Locatie:	Wageningen
Studieomvang (EC):	240
CROHO-onderdeel:	Onderwijs

3.2 Profiel instelling

Aeres Hogeschool te Wageningen (AHW) is onderdeel van de Aeres Groep. De Aeres Groep is een groene kennisinstelling met acht locaties voor vmbo en praktijkonderwijs (totaal 3800 leerlingen), zeven locaties voor mbo (totaal 3500 studenten) en drie hogeschoolfaculteiten (totaal 3300 studenten). In Wageningen is de educatieve hogeschoolfaculteit gevestigd, waar ruim 750 studenten onderwijs volgen.

AHW heeft een uitgesproken duurzaam profiel en verzorgt momenteel vier Ad-opleidingen, twee bacheloropleidingen en één masteropleiding (Leren en Innoveren). De twee bacheloropleidingen, 'docent en kennismanager Consumptieve Techniek' (CT) en 'docent en kennismanager Groene Sector' (GS), zijn beide lerarenopleidingen gericht op profielvakken van het vmbo. Ze kennen een vergelijkbare opzet en opbouw als de nieuwe opleiding 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' (D&P). AH verzorgt ook diverse trainingen en nascholingscursussen voor docenten, waaronder de Nascholing D&P.

3.3 Profiel opleiding

In Nederland bestaat nog geen initiële lerarenopleiding voor het vmbo profielvak Dienstverlening en Producten (D&P), dat in 2016 is ingevoerd. Dit betekent dat docenten vooralsnog niet bevoegd konden zijn. Daarom is voor de korte termijn middels landelijke afspraken een nascholing ingericht voor zittende vmbo docenten betrokken bij DP. AH wil met de ontwikkeling een initiële hbo-bacheloropleiding 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' inspelen op de vraag in de markt naar bevoegde docenten die specifiek voor het profielvak D&P zijn opgeleid. Naast vmbo-docent kan een afgestudeerde ook aan de slag als mbo-docent of kennismanager, beiden binnen de sector Dienstverlening en Producten. De opleiding is opgezet naar analogie van de twee bestaande lerarenopleidingen voor de profielen GS en CT.

D&P is een breed profiel dat gericht is op dienstverlenende beroepen en op de sectoren creatieve industrie en automatisering. Het raakt aan uiteenlopende onderwerpen, zoals eventmanagement, promotie en verkoop, de maakindustrie, vormgeving, multimedia, robotica en voeding. Het profiel biedt leerlingen in het vmbo de mogelijkheid om zich te oriënteren op verschillende richtingen en zich daarna in één richting te specialiseren.

4 Opleidingsbeoordeling

Van toepassing is het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458).

Het kader wordt gebruikt als de instelling niet beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg. De beoordeling is gericht op zes vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Met welk programma?
3. Met welk personeel?
4. Met welke voorzieningen?
5. Hoe wordt de kwaliteit geborgd?
6. Hoe wil de opleiding dit toetsen?

Deze zes vragen zijn vertaald in zeven onderwerpen en elf standaarden. Over de standaarden geeft het visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel, ook op de driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden of negatief.

Bij de beoordeling worden de volgende definities gehanteerd. Deze definities hebben zowel betrekking op de scores van de standaarden als op de scores van de opleiding in totaal.

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De tweedegraads hbo-bacheloropleiding 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' beoogt studenten op te leiden tot docenten die lesgeven in beroepsgerichte vakken in het vmbo binnen het profiel "Dienstverlening en Producten". In 2016 zijn de beroepsgerichte vakken in het vmbo vernieuwd en vormgegeven in nieuwe beroepsgerichte profielen. Eén van de nieuwe profielen in het vmbo is "Dienstverlening en Producten". Dit profiel is erop gericht leerlingen in het vmbo kennis te laten maken met een breed scala aan beroepssectoren en op basis daarvan een brede studiekeuze voor vervolg in het mbo (of ten dele) de havo mogelijk te maken.

Naast lesgeven op het vmbo kunnen studenten met deze opleiding ook binnen de sector Dienstverlening en Producten aan de slag als docent in het mbo of als kennismanager. De kennismanager spitst de inhoud uit het uitstrooprofiel docent mbo toe op onderzoek in educatieve omgevingen in het bedrijfsleven, in maatschappelijke organisaties of in de dienstverlenende sector. Het vakinhoudelijke deel van de opleiding - dat gericht is op het profiel Dienstverlening en Producten - is gebaseerd op eisen die gesteld worden bij het betreffende schoolvak en het werkveld.

De opleiding maakt voor het pedagogisch-didactische en vakinhoudelijk deel van de opleiding gebruik van generieke eindkwalificaties voor tweedegraads lerarenopleidingen, bestaande uit de zeven SBL-competenties (Stichting Beroepskwaliteit Leraren), die aansluiten op de Dublin Descriptoren. De opleiding sluit daarmee aan op de competenties als voor de bacheloropleidingen "Educatie en Kennismanagement Groene Sector (GS)" en "Consumptieve Technieken (CT)" van. AHW heeft de zeven SBL-competenties aangevuld met de twee competenties 'onderzoeken' en 'ondernemen', vanwege het specifieke beroepsgerichte karakter van de opleiding. In augustus 2017 is in het ADEF (Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten), waar AHW in participeert, besloten de SBL-competenties aan te passen aan de landelijk vastgestelde bekwaamheidseisen. In studiejaar 2018-2019 zal de Aeres Hogeschool deze nieuwe bekwaamheidseisen in haar lerarenopleidingen implementeren.

De onderwijseenheden in het programma van de lerarenopleidingen zijn inhoudelijk gebaseerd op twee kennisbases. Allereerst de landelijk vastgestelde, en in 2017 herziene, generieke kennisbasis van de HBO-raad. Deze kennisbasis bevat de omschrijving van de kennisinhouden op pedagogisch en didactisch gebied en zijn daarom generiek van toepassing op alle tweedegraads lerarenopleidingen in Nederland. Ook in de lerarenopleiding Dienstverlening en Producten heeft deze generieke kennisbasis een plek. Ten tweede omvat het curriculum de vakinhoudelijke kennisbasis die alle vakinhoud beschrijft voor de betreffende lerarenopleiding. Voor de lerarenopleiding 'Dienstverlening en Producten' is een eigen vakinhoudelijke kennisbasis ontwikkeld die is vormgegeven in het meest recente format voor kennisbases van 10voordeleraar (juli 2016). Deze kennisbasis is geordend naar twee domeinen: Dienstverlening én Producten, die beide een studierichting vormen binnen de opleiding.

Belangrijke samenwerkingspartners voor de validering van de kennisbasis is het Platform Dienstverlening en Producten dat onderdeel uitmaakt van Stichting Platforms VMBO (SPV). Het Platform DP heeft medewerking gegeven en haar steun betuigt aan de aanvraag en opzet van de lerarenopleiding DP.

Het panel heeft tijdens het locatiebezoek in verschillende gespreksrondes met de opleiding en met werkveldvertegenwoordigers gesproken over de concrete beroepscontext van D&P en de specifieke uitwerking van de vakinhoudelijke eindkwalificaties voor de initiële lerarenopleiding. De opleiding gaf aan dat het in het huidige concept niet mogelijk is dat studenten van alle sectoren binnen het werkveld diepgaande kennis opdoen. Daarom richt de opleiding zich op specialisatie binnen één van de sectoren en legt de opleiding daarnaast de nadruk op het verwerven van vaardigheden om naast basiskennis van de sectoren ook op hbo-niveau onderwijs te kunnen verzorgen. Gezien de breedte van de sectoren waartoe de opleiding opleidt, besteedt de opleiding tevens veel aandacht aan leervaardigheden, zodat een student ook in andere dan de sector waarin hij of zij gespecialiseerd is, kan functioneren.

De initiële opleiding biedt in vergelijking met de Nascholing allereerst een onderwijsbevoegdheid. Verder schenkt de opleiding aandacht aan studenten die geheel nieuw zijn in DP en nog niet over werkervaring in het werkveld beschikken. Tevens is er meer aandacht voor doorlopende leerlijnen van het vmbo naar het mbo en meer aandacht voor kennis van ontwikkelingen in bedrijven en organisaties in het beroepsdomein DP.

Overwegingen

In het werkveld heeft men een duidelijke behoefte aan praktijkdocenten met een onderwijsbevoegdheid. Dit werd tijdens het locatiebezoek bevestigd door de werkveldvertegenwoordigers. Het panel is van oordeel dat de generieke eindkwalificaties adequaat op niveau 6 van het Nederlands Kwalificatieraamwerk zijn geformuleerd en goed aansluiten bij de landelijke eisen en ontwikkelingen binnen het domein van lerarenopleidingen. Ook met het gebruik van de SBL-competenties als basis voor de eindkwalificaties waarborgt AHW het bachelorniveau. De relatie met de Dublin Descriptoren voor het bachelorniveau ligt hierin verankerd. Het panel is bovendien positief over de reeds ingezette implementatie van de nieuwe bekwaamheidseisen op korte termijn.

De betrokkenheid van het Platform bij de opzet van de kennisbasis garandeert vervolgens dat de volledige breedte van inhoud, leerdoelen en exameneisen van het profiel DP in de kennisbasis opgenomen zijn. Het panel vindt het positief dat het werkveld ook meedenkt en zal blijven meedenken over de verdere ontwikkeling en invulling van de kennisbases.

In eerste instantie had het panel vragen of de eindkwalificaties de breedte van de vakgebieden Diensten en Producten in voldoende mate zouden afdekken. Tijdens het locatiebezoek heeft het panel hier in verschillende gesprekken aandacht aan besteed. Uit de gesprekken bleek dat de opleiding bij de start vooral gericht zal zijn op de sectoren 'Natuur en milieu' en 'Mediadesign'. In een later stadium zullen ook de sectoren 'Transport', 'Beveiliging' en 'Veiligheid' in de opleiding geïmplementeerd worden. Het panel is positief over de concrete stappen die de opleiding al gezet heeft om zowel deze verdere verbreding van sectoren als de versterking van het karakter van de lerarenopleiding vorm te geven. De keuze van de opleiding om de nadruk op het verwerven van vaardigheden te leggen om naast basiskennis van de sectoren ook op hbo-niveau onderwijs te kunnen verzorgen noemt het panel in dit licht juist. De eindkwalificaties sluiten adequaat op deze keuzes aan.

De doelstellingen en de eindkwalificaties zijn volgens het panel tot slot adequaat uitgewerkt: alle competenties zijn vertaald in gedragsindicatoren passend bij de eindniveaus van de propedeuse-, de hoofd- en de afstudeerfase. Het panel heeft gezien dat Aeres Hogeschool studenten opleidt zodat zij zowel op hbo-niveau les kunnen geven als voldoende competent zijn om leerlingen in de beoogde sectoren op te leiden. Door het werkveld Diensten en Producten als uitgangspunt te nemen weet de Aeres Hogeschool op adequate wijze zich eigenstandig te profileren ten opzichte van de andere lerarenopleidingen. Het panel complimenteert de opleiding dat zij als eerste opleiding in Nederland een opleiding heeft ontwikkeld die geënt is op verschillende beroepsgerichte sectoren in het profiel Diensten en Producten.

Conclusie: Voldoet

4.2 Programma

4.2.1 Standaard 2

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

De opleiding heeft een beroepsgericht karakter. Kenmerkend voor beroepsgerichte vakken is dat zij gebaseerd zijn op de bestaande beroepspraktijk en voor diezelfde beroepspraktijk opleidt. Naast specifieke vakkennis, vakvaardigheden en beroepshouding is kennis van de beroepssector van groot belang.

Het grootste deel van het programma is opgebouwd uit zogenaamde Beroepssituaties (BS) waarbij onderwijs op school wordt gecombineerd met werkplekleren. Werkplekleren is een op ervaringen gebaseerd actief, constructief en grotendeels zelfgestuurd leerproces. In omvang beslaat een Beroepssituatie uit ongeveer 50% leren op het instituut en 50% leren op de werkplek. De Beroepssituaties hebben de authentieke context van het werkveld als uitgangspunt. De Beroepssituaties voor de lerarenopleiding DP komen overeen met de beroepssituaties zoals die gebruikt worden in de opleidingen GS en CT, maar kennen de specifieke context binnen het profiel "Dienstverlening en Producten". De werkzaamheden in die context zijn van zowel onderwijskundige als van vakinhoudelijke aard. Dit zorgt tevens voor integratie van de theorie en de praktijk. Per Beroepssituatie heeft de opleiding beschreven op welke wijze de inhouden in het onderwijsprogramma bijdragen aan de competentie-ontwikkeling.

Het werkveld krijgt potentiële Beroepssituaties voorgelegd om het op geschiktheid voor het profiel Diensten en Producten te beoordelen. Studenten hebben een eigen verantwoordelijkheid in de keuze van hun werkplek. De studenten worden wel gestimuleerd om zowel werkplekken in de onderwijspraktijk als de sector D&P te verkennen. De opleiding organiseert jaarlijks een werkplekmarkt en themadagen zodat studenten zich kunnen oriënteren op een leerwerkplek. De opleiding heeft eisen opgesteld voor het niveau van de taakuitoefening op de werkplek en heeft deze eisen beschreven in de studiehandleiding.

Het beroepsgerichte karakter van de opleiding komt verder tot uiting in het praktijkgericht onderzoek dat is verweven in verschillende modules in de opleiding. Studenten doen ervaring op met onderzoek op pedagogisch-didactisch vlak en op vakinhoudelijk vlak. In

samenwerking met lectoren wordt onderzoek gedaan naar leren en werken in het beroepsonderwijs. Daarnaast geeft het management aan dat de opleiding goede contacten heeft met lectoraten van andere onderwijsinstellingen die meer op de D&P-vakinhoud gericht zijn.

In het onderwijs worden de recente ontwikkelingen in het programma omtrent onderzoek (Beroepssituatie Onderzoekende Professional) en de internationale oriëntatie (Beroepssituatie Interculturele Competenties) nadrukkelijk meegenomen. In de beroepssituatie 'De onderzoekende professional' leert de student onderzoek te doen als onderdeel van het afstuderen. Daarmee geeft het de student de kans om onderbouwd uitspraken te doen over dat wat werkt in zijn of haar context en waarom dat zo is. Daarnaast geeft het de student de kans om de praktijk van de werkplek te verbeteren op basis van 'evidence based practice'. Het onderzoek wordt uitgevoerd in de context van een authentieke opdracht.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de beroepsgerichte oriëntatie van de opleiding duidelijk zichtbaar is in het programma en waardeert de substantiële plaats van het werkplekleren in het programma. De Beroepssituaties bieden studenten de nodige kennis, vaardigheden, ervaring en beroepshouding aan en bereiden hen goed voor op het toekomstig beroep van leraar. De Beroepssituaties vormen bovendien een goede balans is tussen theorie en de praktijk. Ook garandeert de opleiding door de vooraf gestelde eisen dat de werkzaamheden op de werkplek op hbo-niveau kunnen worden uitgevoerd. Het panel is hier tevreden over.

Het panel constateert dat de relaties met het D&P-werkveld een stevige basis vormen en dat de opleiding concrete plannen heeft de contacten met andere subsectoren uit te bouwen. Het onderwijs dat in de lerarenopleiding verzorgd wordt, komt tevens overeen met de wijze van lesgeven in het beroepsgerichte profiel in vmbo.

Praktijkgericht onderzoek is volgens het panel bovendien voldoende in het programma en de Beroepssituaties verweven. Het panel is bovendien van oordeel dat de opleiding beschikt over een adequate onderzoeksomgeving, zowel binnen de eigen instelling als in haar netwerk. Op deze wijze is de instelling in staat om praktijkgericht onderzoek ook daadwerkelijk in de opleiding vorm te geven.

Conclusie: Voldoet

4.2.2 Standaard 3

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het opleidingsprogramma is afgeleid van de beoogde eindkwalificaties. De samenhang is zichtbaar door de structuur van de Beroepssituaties. De fasestructuur van de opleiding is geënt op de competentie-ontwikkeling en de leerlijnen. De opleiding biedt in een Beroepssituatie een samenhangend geheel aan van leerdoelen of werkprocessen, op verschillende kennisgebieden (fundamenteel, beroepsdomein, werkplek en meta kennis). In de onderwijskaarten wordt zowel de ontwikkeling van de competentie als de beheersing van de kennisbasis uitgewerkt.

Het programma kent vijf leerlijnen die elk in verschillende fasen terugkomen. Alle Beroepssituaties maken onderdeel uit van een inhoudelijke leerlijn op het gebied van het domein dienstverlening en producten en de onderwijskundig of professionele ontwikkeling. De pedagogisch-didactische leerlijn gaat in op (het begeleiden van) leerprocessen in verschillende onderwijssituaties, het ontwikkelen van onderwijsmateriaal en het beoordelen van resultaten. In de leerlijn 'begeleiden' leren studenten om leerlingen te begeleiden, met name in Beroepssituaties en beroepsoriëntatie. In deze leerlijn is ook aandacht voor passend onderwijs. De leerlijnen 'vakinhoud D&P' en 'verdieping vak D&P' gaan in op vakinhoudelijke kennis en vaardigheden. Ook onderzoek komt hier aan de orde. In de leerlijn 'professionele ontwikkeling' werkt de student aan zijn/haar persoonlijk professioneel functioneren en aan professionele vaardigheden zoals organiseren en samenwerken. In de Beroepssituaties vindt integratie plaats tussen de D&P-vakinhoud en de pedagogisch-didactische inhoud. Tijdens het locatiebezoek waren onder meer documenten beschikbaar waarin het eerste studiejaar (propedeusefase) en de hoofdfase uitgewerkt zijn in de vorm van onderwijskaarten per Beroepssituatie, waarin onder andere de leerdoelen zijn omschreven.

Overwegingen

De generieke eindkwalificaties zijn volgens het panel op adequate wijze uitgewerkt in leerdoelen en opbouw in het programma. Ook de vakinhoudelijke eindkwalificaties kennen naar het oordeel van het panel een adequate uitwerking. De balans tussen vakinhoud, vakdidactiek en vmbo-vakvaardigheden is tevens degelijk en evenwichtig. Hierdoor wordt geborgd dat studenten zowel voldoende onderwijskundige als vakinhoudelijke competenties verwerven op zowel het terrein van het (v)mbo-onderwijs als in de sector Diensten en Producten.

Het panel is verder van mening dat de uitstrooprofielen voldoende zijn uitgewerkt. Hoewel de opleiding vooral gericht is op de vmbo-docent, heeft het panel tijdens het locatiebezoek gezien dat de visie op een kennismanager helder is en dat de basis van de uitwerking reeds aanwezig is. Het panel is positief over de wijze waarop de rol van kennismanager inhoud krijgt.

Het panel is tot slot overtuigd van de samenhang tussen het inhoudelijke beleid van Aeres Hogeschool en de uitvoering ervan. Ook de eigenheid van de opleiding naast bijvoorbeeld de groene opleiding is voldoende geborgd door de aanpak van Aeres Hogeschool. De Beroepssituaties laten duidelijk het hbo-niveau zien. Studenten bevestigen dat tijdens het locatiebezoek.

Conclusie: Voldoet

4.2.3 Standaard 4

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De opleiding is opgedeeld in drie fasen, te weten de propedeusefase (60 ECTS), de hoofdfase (90 ECTS) en de afstudeerfase (90 ECTS). Over de gehele opleiding is het aandeel generieke kennisbasis ongeveer even groot als het aandeel van vakinhoudelijke kennisbasis.

De opleiding wordt aangeboden in een voltijdse en deeltijdse variant. Het informatiedossier beschrijft primair het voltijdse programma. Tijdens het locatiebezoek geeft de opleiding aan dat het deeltijdtraject per student op maat gemaakt wordt, afhankelijk van de vooropleiding, werkervaring en eventuele huidige werkplek.

Aeres Hogeschool kiest ervoor om de organisatie van de lerarenopleiding Dienstverlening en Producten op te bouwen volgens de structuur van de opleidingen GS en CT, die vergelijkbaar van aard zijn. Aeres Hogeschool verzorgt haar opleiding binnen een competentiegericht onderwijsmodel en biedt onderwijs dat sterk gericht is op het leren in de authentieke context. Iedere fase bestaat uit een aantal onderwijsenheden (Beroepssituaties) die de student afrondt middels toetsen, opdrachten en werkplekbeoordelingen. Aeres Hogeschool biedt 21 verschillende beroepssituaties aan. De beroepssituaties in de propedeusefase zijn verplicht, in de hoofd- en afstudeerfase ontstaat er keuzevrijheid. In een regulier voltijdtraject van vier studiejaar komen 16 beroepssituaties aan bod. Elke Beroepssituatie bestaat uit flankerend onderwijs, werkcolleges en leren op de werkplek in de beroepscontext. Flankerend onderwijs is georganiseerde leertijd en kan bestaan uit colleges, werkcolleges, trainingen en simulaties.

Tijdens de opleiding loopt de student op meerdere werkplekken stage. Afhankelijk van de Beroepssituatie vindt dit plaats op een vmbo-school, mbo-school of in het bedrijfsleven. Om studenten te ondersteunen bij het vinden van een werkplek, beschikt de opleiding over een werkplekbureau dat een netwerk van stagebedrijven onderhoudt. Een werkplek moet aan een aantal algemene eisen voldoen, zoals een minimum aantal medewerkers en de geschiktheid voor de specifieke Beroepssituatie. De student moet tevens voldoende in staat gesteld worden taken op hbo-niveau en met voldoende complexiteit en verantwoordelijkheid te kunnen uitvoeren. Daarnaast moet de werkplekbegeleider minimaal drie jaar werkervaring op hbo-niveau hebben. Het informatiedossier vermeldt dat alle werkplekken elk semester worden bezocht door de opleiding om te bepalen of ze (nog) voldoende aansluiten bij de opleidingseisen en leerbehoefte van de student.

Per Beroepssituatie zijn studenten gemiddeld één dag op school en anderhalve dag op de werkplek (stage). In het programma lopen altijd twee Beroepssituaties simultaan, beide worden uitgevoerd op dezelfde werkplek. Samenhang tussen de Beroepssituaties wordt ook geborgd door de Beroepssituaties in de opleiding met elkaar te verbinden in een inhoudelijke leerlijn (onderwijsinhoud of vakinhoud).

Overwegingen

Het panel is positief over het didactisch concept van de opleiding, het competentiegericht onderwijsmodel, het werkpleklernen en de invulling van het programma in de vorm van Beroepssituaties. Door de vormgeving van het programma en de uitwerking van de vakinhoudelijke eindkwalificaties stelt de opleiding studenten in staat de eindkwalificaties te bereiken. De sterke beroepsgerichte inrichting van het onderwijs past bovendien goed bij de eindkwalificaties. Ook is het panel van oordeel dat de beroepsgerichte inrichting voldoende is aangepast aan de context en inhoud van alle sectoren binnen het profiel Diensten en Producten. Dit betekent dat alle beroepssituaties en bijpassende onderwijskaarten zijn toegepast op de specifieke vereisten van dit profiel.

Werkplekopdrachten zijn in samenspraak met het werkveld geformuleerd en gevalideerd en opgenomen in de digitale werkplektool. Het panel vindt dit positief. Tevens is het panel van oordeel dat Aeres Hogeschool heldere eisen stelt aan de werkplek, zodat het niveau en de

geschiktheid van de werkplek in voldoende mate wordt geborgd. Door de eisen die Aeres Hogeschool stelt aan de werkplek waarborgt zij de kwaliteit ervan, zonder de vrijheid die studenten krijgen om een eigen invulling te geven in te perken. Het panel vindt dit een evenwichtige situatie.

Conclusie: Voldoet

4.2.4 Standaard 5

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-niveau 4-, havo- of vwo-diploma. Voor deeltijdse studenten geldt de aanvullende eis dat zij drie jaar relevante werkervaring moeten hebben op mbo-niveau 4+. Met iedere aangemelde student voert Aeres Hogeschool Wageningen een intakegesprek. Voor de Nascholing Dienstverlening en Producten heeft Aeres Hogeschool een instrument ontwikkeld dat inzicht geeft in de eerder verworven competenties die een student meebrengt bij aanmelding. Dit instrument heeft de vorm van een zelfevaluatie waarin de student vooraf aangeeft op welk gebied binnen het profiel Dienstverlening en Producten kennis en ervaring aanwezig is en op welk gebied minder. Dat leidt tot een studieprogramma dat aansluit bij de kwalificaties, capaciteiten, interesses en leervragen van de student. De opleiding biedt hiervoor een gevarieerd aanbod aan leerroutes aan.

In voltijd trajecten wordt onderscheid gemaakt in instromers met een verwante mbo-vooropleiding en instromers met een havo als vooropleiding. In de propedeusefase volgen zij gedeeltelijk een verschillend programma. In de deeltijd trajecten wordt rekening gehouden met werkervaring en met de huidige werkplek van de instromer. De opleiding verzorgt voor studenten met een havo- of vwo-diploma eerst vakinhoudelijke verdieping voordat deze studenten op stage gaan.

De opleiding biedt een vorm van zij-instroomprogramma voor docenten die “anders-bevoegd” (bijvoorbeeld pabo-bevoegd) lesgeven in Dienstverlening en Producten en die niet in aanmerking komen voor het Nascholingstraject DP. Dit traject is vergelijkbaar met het traject “HPO” zoals dat in de opleiding GS wordt aangeboden. Studenten kunnen vrijstellingen aanvragen voor onderdelen van het programma.

Overwegingen

Het programma van de opleiding sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. Het panel constateert ook dat de opleiding instroomeisen hanteert die overeenkomen met de instroomeisen van vergelijkbare opleidingen. Door het intakegesprek heeft de opleiding vanaf de start goed zicht op de ontwikkeling van studenten. Het panel waardeert de mogelijkheid om maatwerk te leveren.

De verschillen in het instroomniveau van studenten wat betreft de verschillende sectoren is groot. Studenten in de Nascholing gaven tijdens het locatiebezoek aan dat docenten van de opleiding voldoende differentiëren op basis van beginniveau. Het panel waardeert dat.

Conclusie: Voldoet

4.3 Personeel

4.3.1 Standaard 6

Het personeel is gekwalificeerd en de omvang ervan toereikend voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

In de opleiding werken verschillende soorten docenten: onderwijskundige lerarenopleiders en vakexperten. Op onderwijskundige onderdelen worden docenten uit de teams GS en CT met onderwijskundige expertise ingezet. Op een aantal vakinhoudelijke onderdelen is deskundigheid bij docenten van de opleidingen GS of CT aanwezig en betrokken. Het gaat hier bijvoorbeeld om deskundigheid op het gebied van “milieu, hergebruik en duurzaamheid”, “voeding en beweging” en “werken aan natuur en milieu”. Op andere vakinhoudelijke onderdelen wordt expertise van externen ingezet. Het gaat bijvoorbeeld om “multimedia design”, “productontwikkeling” en “eventmanagement”. Aan extern betrokken docenten is de specifieke eis gesteld dat zij minimaal op twee van de drie gebieden relevante ervaring en expertise meenemen: bedrijfsleven, beroepsonderwijs en leraren opleiden. Tijdens het locatiebezoek was documentatie beschikbaar waarin de omvang van het dienstverband van de beoogde docenten stond vermeld.

Iedere docent is naast docent ook “lerarenopleider”, want hij of zij is ook docent van toekomstige docenten. Dit vereist een bewuste keuze in professionalisering omdat het vervullen van die opleiderstaak volgens Aeres Hogeschool aanvullende competenties vereist ten opzichte van de competenties die een docent dient te bezitten. Dit is in de functiebeschrijvingen opgenomen en geëffectueerd.

Een groot deel van de docenten is zelf voorbeeld van een docent met een hybride of circulaire carrière (naast hun werk als lerarenopleider zijn ze ook werkzaam in het beroepsdomein). Ongeveer tien procent van het huidige team is gepromoveerd, ongeveer tweederde van het team heeft een opleiding op masterniveau.

De opleiding werkt volgens het professionaliseringsplan van Aeres Hogeschool. De verplichte scholing voor docenten Dienstverlening en Producten bestaat uit de Basisbekwaamheid Examinering, Basisbekwaamheid Onderzoek (BKE en BKO), en de beroepsbekwaamheden lerarenopleiders (Velon).

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat Aeres Hogeschool over voldoende gekwalificeerd personeel beschikt of kan beschikken. De al aangeworven docenten vormen voor studenten een inspirerend team. Het team als geheel heeft voldoende expertise op het gebied van ‘vakinhoud’, ‘pedagogiek en didactiek’, ‘begeleidings- en toetsvaardigheden’ en ‘onderzoeksvaardigheden’.

Ook heeft het docententeam voldoende relevante ervaring in het werkveld, zowel in het beroepsdomein als in het beroepsonderwijs. Het panel vindt het in dit licht positief dat de opleiding werkt met hybride docenten en gastdocenten. Ook het professionaliseringsbeleid komt het panel als toereikend over.

In eerste instantie had het panel vragen over de breedte van het docententeam; het was nog niet duidelijk of de expertise van het docententeam alle beoogde sectoren binnen het

profiel Diensten en Producten voldoende dekken. Tijdens het locatiebezoek heeft het panel vernomen dat de opleiding vooralsnog inzet op aandacht voor een beperkt aantal sectoren. Het panel heeft gezien dat de opleiding voor deze sectoren de expertise in het docententeam voldoende afdekt. Met een groei van het aantal sectoren zal het docententeam daarin ook op verantwoorde wijze kunnen meegroeien. Het panel is van oordeel dat de opleiding hierin de juiste stappen heeft gezet.

Conclusie: Voldoet

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Standaard 7

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Aeres Hogeschool is sinds mei 2013 gehuisvest in een nieuw gebouw op Wageningen Campus. Het gebouw weerspiegelt de opvattingen over onderwijs, leren en ontwikkelen. Sleutelwoorden voor het ontwerp van het gebouw zijn: natuur, ontmoeting, verbinding, duurzaamheid, omgeving, diversiteit, niet-lineair, seizoenen, licht en eigentijds, aldus het informatiedossier. De nascholing DP wordt al verzorgd in dit gebouw en hier gaat ook het onderwijs van de lerarenopleiding plaatsvinden.

In het eigen gebouw is een basis mediatheek/bibliotheek aanwezig en studenten kunnen gebruik maken van de bibliotheek van de Wageningen Universiteit. Praktijkfaciliteiten zijn voor een deel in het eigen gebouw aanwezig. Zo zijn naast het EduLab met faciliteiten voor video-opnames van lessen ook faciliteiten beschikbaar voor basisvaardigheden keuken en horeca, schone techniek en technisch tekenen en vormgeving. De opleiding maakt hiervoor gebruik van faciliteiten van CT en GS. Praktijkfaciliteiten voor meer vakspecifieke onderdelen zijn beschikbaar bij relaties van AHW, zoals het FabLab (voor multimedia-vormgeving en 3D printen) op de Wageningen Campus.

Overwegingen

Het panel is van mening dat Aeres Hogeschool een duidelijke visie heeft op het gebouw en dat deze visie in de haarvaten van de organisatie terug te vinden is. De huisvesting en materiële voorzieningen voor de opleiding DP zijn sterk te noemen. Het panel constateert dat Aeres Hogeschool specifieke praktijkfaciliteiten voor verschillende opleidingen zelf in huis heeft of, indien niet aanwezig, aan studenten ter beschikking kan stellen. Gedurende de praktijkdagen maakt de student gebruik van de faciliteiten aldaar. Docenten worden gestimuleerd optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de elektronische leeromgeving biedt. Dit was zichtbaar in de presentatie die de opleiding hierover gaf. Het panel waardeert de invulling van de elektronische leeromgeving.

Conclusie: Voldoet

4.4.2 Standaard 8

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De begeleiding van studenten in de opleiding kent drie pijlers: studiebegeleiding, loopbaanoriëntatie en profilering, tezamen fasebegeleiding genoemd. In de opleiding vindt doorlopend 'fasebegeleiding' plaats, waarbij iedere student een interne fasebegeleider heeft. Dit is vakoverstijgende begeleiding, waarin de student kennis, competenties en ervaringen uit verschillende Beroepssituaties leert integreren en reflecteert op zijn/haar eigen ontwikkeling. Ook wordt de student ondersteund om het werken aan de leerdoelen van de Beroepssituatie te vertalen naar ontwikkeling op de generieke opleidingscompetenties.

Uit het locatiebezoek is gebleken dat de opleiding vanwege het grote aandeel praktijk in de opleiding, eisen stelt aan werkplekbegeleiders. Zo dient een werkplekbegeleider hbo-geschoold te zijn en te beschikken over voldoende werkervaring. Bij een onderwijsstage moet een begeleider zelf ook beschikking hebben over een onderwijsbevoegdheid.

De opleiding hanteert het student-informatiesysteem Alluris, waarin resultaten en voortgang op ieder moment toegankelijk zijn voor de student. Voor informatie over de opleiding kunnen studenten terecht in de studiehandleiding. De toetsplannen zijn nu nog in te zien op BlackBoard, maar vanaf het volgend studiejaar staat deze informatie vermeld op Alluris.

Met de implementatie van een nieuw Leer Management Systeem (LMS) vanaf november 2018 zal een lijn worden ingezet waarin het digitale systeem een groeiende rol krijgt. Digitaal toetsen is daarin een van de accenten. Daarnaast wordt er accent gelegd op digitalisering van het onderwijs logistieke proces: inleveren van opdrachten, feedback geven en beoordelen en bijhouden van een digitaal portfolio.

Studenten met een beperking worden gefaciliteerd om met hun beperking en eventuele aanpassingen te studeren.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de fasebegeleiding adequaat is vormgegeven en waardeert de toewijzing van één vaste fasebegeleider aan iedere student. Het constateert dat er ruime aandacht is om goede voorwaarden te scheppen voor studenten met een beperking. Het panel vindt tevens dat de informatievoorziening aan studenten sterk is, met name door het nieuwe Leer Management Systeem. Het panel ziet tevens dat huidige studenten van de Nascholing D&P positieve ervaringen hebben met de begeleiding en informatievoorziening. Het panel is daarom van mening dat de studiebegeleiding en informatievoorziening adequaat zijn vormgegeven.

Conclusie: Voldoet

4.5 Kwaliteitszorg

4.5.1 Standaard 9

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

Voor de opleiding 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' wordt gebruik gemaakt van een kwaliteitszorgsysteem dat momenteel al ingezet wordt, zowel voor de Nascholing als voor de bestaande lerarenopleidingen beroepsgerichte vakken. De kwaliteitszorg van Aeres Hogeschool is ingericht aan de hand van de PDCA-cyclus en uitgewerkt in een kwaliteitshandboek. Verschillende commissies spelen een rol in het

borgen van de kwaliteit. Zo houden de curriculumcommissie en de opleidingscommissie toezicht op de inhoud en vormgeving van de eindkwalificaties en het curriculum. De examencommissie, opleidingscommissie en de curriculumcommissie van de opleidingen GS en CT zijn betrokken geweest bij de doorgroei van de Nascholing naar de initiële opleiding. De examencommissie heeft bijvoorbeeld toegezien op de juiste inrichting van studiecontracten en inhoud in Alluris op dezelfde wijze als voor de opleidingen GS en CT. De examencommissie heeft tevens de studiehandleidingen meegelezen. De examencommissie is positief over de manier waarop met hun inbreng wordt omgegaan.

Bij de formele start van de lerarenopleiding Dienstverlening en Producten worden de curriculumcommissie en de opleidingscommissie uitgebreid met vertegenwoordigers van de opleiding D&P (docenten en studenten). Tevens zal een studievereniging van studenten D&P worden opgericht, die gefaciliteerd wordt door de opleiding. Tijdens het locatiebezoek gaven studenten van de Nascholing D&P aan dat hen in vroeg stadium gevraagd is om feedback en dat dit snel werd opgepakt door de opleiding.

Externe stakeholders worden ook betrokken in de PDCA-cyclus. Zo sluit de opleiding aan bij de peer review systematiek van 10voordeLeraar voor unieke opleidingen. Tijdens het gesprek geeft het management aan dat AH nauw betrokken is bij 10voordeLeraar. Zo heeft de instelling een lid voor de raad 'kwaliteitszorg' van 10voordeLeraar geleverd. Het werkplekbureau zorgt voor een systematische (jaarlijkse) inventarisatie van de bevindingen van werkplekbieders over de opleiding. De werkveldcommissie wordt betrokken bij de evaluatie van de inhoudelijke kwaliteit van de opleiding. Ten slotte zijn de evaluaties landelijk gedeeld met de vier andere hogescholen die de nascholing aanbieden zodat de externe kwaliteitsborging vorm krijgt.

Overwegingen

Het panel constateert dat de opleiding beschikt over een systematiek voor kwaliteitszorg die voldoet: er is een breed palet aan kwaliteitsinstrumenten voor handen, waarmee de opleidingen input verzamelen van diverse belanghebbenden zoals studenten, alumni en het afnemende beroepenveld. De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden tot snelle en adequate verbeteractiviteiten. De Plan-Do-Check-Act cyclus krijgt hiermee op de juiste wijze vorm.

Ook worden interne en externe stakeholders betrokken bij beoordeling en reflectie. De opleiding evalueert het onderwijs periodiek en aan de hand van toetsbare streefdoelen. Studenten van de Nascholing D&P ondersteunen het beeld van een goed functionerende kwaliteitszorg. Het panel ziet ook dat systematische evaluatie van de werkplekken een plaats heeft en raadt aan hier scherp op te zijn, aangezien het netwerk in de nabije toekomst zal groeien.

De opleiding Dienstverlening en Producten zal met verwante opleidingen de kwaliteit van de opleiding evalueren. Hierbij wordt aangesloten bij de systematiek van 10voordeleraar. Het panel waardeert dit. 10voordeleraar voert eind 2018 een verkenning uit naar borgingsinstrumenten met betrekking tot de kwaliteit van de lerarenopleidingen en de gehanteerde kennisbases. Aeres Hogeschool participeert hierin actief en draagt bij aan de verkenning door de lerarenopleidingen voor beroepsgerichte vakken onder de aandacht te houden.

Conclusie: Voldoet

4.6 Toetsing

4.6.1 Standaard 10

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het toetsbeleid is afgestemd op de visie op het onderwijs van Aeres Hogeschool en is leidend voor de uitvoering van toetsing en beoordeling. De opleiding hanteert diverse toetsvormen waaronder schriftelijke kennistoetsen, verslagen, portfolio's, presentaties, beroepsproducten, lesbeoordelingen, casustoetsen en onderzoeksrapporten. De toetsvormen zijn afgestemd op het karakter van de Beroepssituaties en op de te toetsen leerdoelen.

Aan het eind van elke fase vindt een 'fase-assessment' plaats waarin studenten integraal worden beoordeeld op generieke competenties van het betreffende onderwijs.

De afstudeerfase bestaat uit 90 ECTS. Onderdeel hiervan is de afstudeeropdracht, bestaande uit een keuze-Beroepssituatie (13 ECTS) en een afstudeeronderzoek (13 ECTS). Het afstudeeronderzoek is een praktijkgericht onderzoek dat de student zelfstandig opzet, uitvoert en rapporteert. Afhankelijk van de beroepssituatie die de student in de keuze-Beroepssituatie heeft gekozen, zal het onderzoek meer pedagogisch-didactisch dan wel meer vakinhoudelijk van aard zijn.

Bij de hoofd- en afstudeerfase-assessments worden externe assessoren ingezet die afkomstig zijn uit het werkveld. De opleiding heeft eisen voor externe assessoren geformuleerd: zij dienen minimaal een hbo-werk- en denkniveau te hebben en over relevante werkervaring te beschikken.

Aeres Hogeschool heeft één examencommissie voor de huidige lerarenopleidingen GS en CT. De opleiding D&P zal ook onder de verantwoordelijkheid van deze examencommissie vallen. Alle opleidingen gebruiken eenzelfde OER als kader voor beide opleidingen. De commissie houdt toezicht op toetsing binnen de opleiding en is daarnaast verantwoordelijk voor BSA (Bindend Studie Advies), vrijstellingen, plagiaat en bezwaarprocedures.

De examencommissie heeft een aantal taken gemandateerd aan de 'commissie toetsbeleid', die zorgdraagt voor het trainen en begeleiden van docenten bij het maken van toetsplannen en het afnemen en beoordelen van toetsen. In het jaarverslag rapporteert de examencommissie haar bevindingen over de resultaten van steekproefsgewijze controle op toetsen, correcties, afnameprocedures en resultaatbeheer.

Uit het informatiedossier blijkt dat de examencommissie vanaf studiejaar 2018-2019 een actievere rol heeft in het toezicht op de kwaliteit van de toetsing en de realisatie van eindkwalificaties. Ook de beoordeling van het eindniveau van de opleiding heeft hierin een plaats, bleek tijdens het locatiebezoek.

De systematiek voor het aantonen van de realisatie van leerresultaten bouwt voort op de ervaringen in de Nascholing DP. Hoewel deze nascholing is gerealiseerd als "cursusonderwijs" is de examencommissie wel betrokken bij deze nascholing. In de Nascholing DP zijn leerresultaten in eindkwalificaties beschreven in de studiehandleiding. De examencommissie is tevens betrokken geweest door het beoordelen van het niveau van

de Nascholing, zodat de lerarenopleiding tot bachelorniveau kan worden verhoogd. AHW zal in de initiële opleiding 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' bij dezelfde beroepsproducten eisen stellen aan een verantwoording op bachelorniveau.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de opleiding beschikt over een adequaat toetsysteem. Het onderscheid tussen de toetsonderdelen binnen de Beroepssituaties en de fase-assessments is duidelijk gericht op de integrale competentieverwerving. Deze is geëxpliciteerd en is herkenbaar in beoordelingen en beoordelingsformulieren.

Op basis van het materiaal waar het panel ten tijde van het locatiebezoek beschikking over had, constateert het dat de ontwikkeling van de toetsing en de te gebruiken beoordelingsformulieren voldoende gedetailleerd is gebeurd. De inhoud van het beoordelingsformulier is afhankelijk van de Beroepssituatie, en is ook vooraf helder voor studenten. De beoordelingssystematiek geldt voor zowel vaardigheid als didactische aspecten. Het panel is hier tevreden over.

De afstudeeropdracht is volgens het panel adequaat opgezet en is passend voor het eindniveau van de opleiding. De reikwijdte van de beoogde sectoren binnen het profiel Diensten en Producten kan door studenten voldoende worden bereikt. Het panel is tot slot van mening dat de examencommissie voldoende in staat is om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te borgen.

Conclusie: Voldoet

4.7 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

Het panel is van oordeel dat alle standaarden voldoen. Het oordeel over de kwaliteit van de nieuwe opleiding is dan ook positief.

4.8 Aanbevelingen

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is positief. In dit adviesrapport reikt het panel verschillende adviezen aan. Voor de volledigheid vermeldt het panel hieronder de belangrijkste eerder geformuleerde adviezen. De adviezen staan het positieve eindoordeel van het panel niet in de weg.

- 1) Zorg voor voldoende en kwalitatief goede voorlichting om potentiële studenten een juist beeld van de opleiding te geven.
- 2) Houd vast aan de reeds geformuleerde voornemens om het eindniveau van de opleiding te borgen en de eigenheid van de opleiding te blijven garanderen.
- 3) Zorg ervoor dat de inhoudelijke expertise van het docententeam dezelfde breedte blijft kennen als de (toekomstige) sectoren in het werkveld van het profiel Diensten en Producten, waartoe de opleiding studenten opleidt. Ook als het aantal sectoren gaat groeien.

4.9 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Bachelor of Education.

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Onderwijs.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Voldoet
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoet
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoet
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoet
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoet
3 Personeel	6. Het personeel is gekwalificeerd en de omvang ervan toereikend voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Voldoet
4 Voorzieningen	7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoet
	8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoet
5 Kwaliteitszorg	9. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoet
6 Toetsing	10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoet
Algemene conclusie	<i>Het visitatiepanel beantwoordt de vraag of de opleiding voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.</i>	Positief

Bijlage 1: Samenstelling panel

De NVAO heeft een panel vastgesteld met volgende samenstelling:

- Hilde Meysman (voorzitter) – opleidingsdirecteur van de lerarenopleiding secundair onderwijs in de Arteveldehogeschool te Gent
- Jan-Pieter Janssen (panellid), voorzitter van het College van Bestuur CITAVERDE College;
- Pauline Klijn (vakdeskundige) – Onderwijsmanager Fontys Pedagogisch Technische Hogeschool, Fontys Educatief Centrum beroepsonderwijs & bedrijfsleven en de zakelijke dienst Techniek Fontys Bedrijfsmanagement, Educatie en Techniek ⁽²⁾
- Jade Brouns (student-lid), volgt de deeltijdpabo bij Fontys Hogeschool Tilburg, is tevens als onderwijskundige werkzaam bij Fontys Hogeschool Eindhoven.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Lieve Desplenter, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator en Astrid Koster als secretaris. Shakiel Roeplal, beleidsmedewerker NVAO, was als toehoorder bij het locatiebezoek aanwezig.

² Pauline Klijn kon wegens omstandigheden niet aanwezig zijn bij het locatiebezoek. Zij is zowel voor als tijdens het locatiebezoek actief betrokken geweest bij het beoordelingsproces: Zij heeft haar eerste indrukken vooraf gedeeld en bovendien heeft zij tijdens het locatiebezoek een aantal maal telefonisch contact gehad over de voortgang van het beoordelingsproces. Het uiteindelijke advies is ook met het voltallige panel tot stand gekomen.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 22 november 2018. Locatie: Aeres Hogeschool Wageningen. Programma:

Tijd	Thema	Omschrijving	Betrokkenen
08.15 – 08.45	Welkom	Inloop panel	Ontvangst door visitatieteam, Jos van Meegen
08.45 – 09.15	Oriëntatie en paneloverleg	Documentatie en digitale leeromgeving	panel
09.15- 09.30	Presentatie opleiding	Korte presentatie van de faculteit en opleiding D&P	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuur Aeres Groep, Marcel van der Knaap - Faculteitsdirecteur AHW, Madelon de Beus - Programmadirecteur AHW, Jos van Meegen
09.30 – 10.15	Management &Organisatie	Management Kwaliteitszorg Beleidsadvies Werkplekbureau	<ul style="list-style-type: none"> - Opleidingsmanager, Maaïke Vonk - Beleidsadviseur programma en decaan, René Voets - Secretaris examencommissie, René Voets - Beleidsadviseur kwaliteitszorg, Arie de Jong - Beleidsadviseur curriculum, Sylvia van Os - Werkplekbureau, Marjolein Doeleman
10.15 – 10.30	Koffie/thee	Besloten Paneloverleg	
10.30 – 11.30	Inhoud opleiding	Docenten en ontwikkelaars D&P	<ul style="list-style-type: none"> - Coördinator D&P, Marije Bent Algemeen onderwijskundige en Docent Voeding, Simone Cremers - Docent (Media-)vormgeving, Art van Triest - Docent Economie en marketing, Wim Jurg - Docent Natuur en milieu, Sandra van der Wielen
11.30 – 11.45	Koffie/thee	Besloten Paneloverleg	
11.45 – 12.15	Presentatie van voorzieningen (incl. nieuwe Leer Management Systeem) en werkstukken D&P	Multi media vormgeving Marketing 3D ontwerp en printen Robotica	<ul style="list-style-type: none"> - Technische ondersteuning, Mark van Tent - Presentatie, Madelon de Beus

12.15 - 13.00	Lunch	Besloten paneloverleg	
13.00 – 13.45	Context van de opleiding en betrokkenheid werkveld	(V)MBO scholen D&P Landelijk Platform D&P Bedrijf met leerwerkplekken D&P	<ul style="list-style-type: none"> - Programmadirecteur AHW, Jos van Meegen - Onderwijskundige D&P vmbo, Virginie v Driel - Vertegenwoordiging platform D&P, Wiel Wijnen - Docent Economie en marketing, Wim Jurg - Docent Recreatie en gastheerschap en Kwartiermaker, Koos Schadee
13.45 – 14.30	Ervaringen van studenten en deelnemers	vmbo docenten als deelnemers / alumni van de nascholing D&P Studenten van de bestaande opleiding GS en CT	<ul style="list-style-type: none"> - Deelnemer nascholing D&P, Petra Vandersteen - Student, lid opleidingscommissie GS, Marije Bouman - Deeltijd student CT, Reinier den Besten - Deeltijd student CT, Joost van Outheusden - Deeltijd student CT, Abe Gilijamse
14.30 – 14.45	Koffie/thee/fris	Besloten paneloverleg	
14.45 – 15.30	Gesprek directie en bestuur		<ul style="list-style-type: none"> - Bestuur Aeres Hogeschool, Marcel vd Knaap - Faculteitsdirecteur AHW, Madelon de Beus - Programma directeur AHW, Jos van Meegen
15.30 – 16.30	Bespreking bevindingen	Besloten paneloverleg	
16.30 – 17.00	Terugkoppeling		Aanwezigen

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

- Informatiedossier toets nieuwe opleiding Bachelor opleiding “Leraar Dienstverlening en producten” Aeres Hogeschool Wageningen. 15 oktober 2018.
- Bijlagen behorende bij het informatiedossier:
 - Bijlage 1 OCW Besluit Macrodoelmatigheid
 - Bijlage 2 Aanvraagdossier Toets Macrodoelmatigheid CDHO
 - Bijlage 3 Uitgebreide opleidingsbeoordeling NQA
 - Bijlage 4 Kennisbasis docent dienstverlening en producten
 - Bijlage 5 Steunbetuiging Platform DP
 - Bijlage 6 Vakinhoudelijke bronnenlijst DP 1819
 - Bijlage 7 Werkveldcommissie io kennisbasis DP
 - Bijlage 8 Informatiedocument Werkplekieren
 - Bijlage 9 Beschrijvingen Beroepssituaties Dienstverlening en Producten
 - Bijlage 10 Studiehandleiding DP 1819
 - Bijlage 11 Functie informatie Aeres Hogeschool
 - Bijlage 12 Handboek Kwaliteitsmanagement Aeres Hogeschool

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Literatuurlijsten vakinhoudelijk en overig verplichte bronnen studiejaar 2018-2019.
- Toetsbeleid (inclusief doorontwikkeling) AHW Bachelor 2015-2017
- Overzicht personeel
- Werkstukken studenten van de Nascholing

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

Ad	Associate degree
AH	Aeres Hogeschool
ba	bachelor
BKE	Basisbekwaamheid Examinering
BKO	Basisbekwaamheid Onderzoek
BS	BeroepsSituatie
BSA	Bindend Studie Advies
CT	profiel Consumptieve Technieken
D&P	profiel Dienstverlening en Producten
ECTS	European Credits (studiepunten)
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs
GS	profiel Groene Sector
ma	master
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
LOB	Loopbaan Oriëntatie Begeleiding
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
PDCA	Plan Do Check Act
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-bachelor 'Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten' van Aeres Hogeschool Wageningen.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 007387